

**Міністерство освіти і науки України
Поліський національний університет
Кафедра бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту**

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

БУДНІЧЕНКО ІРИНА СЕРГІЙВНА

УДК 657:631.162

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ
ПРОДУКЦІЇ ЛІСУ**

Спеціальність 071 – облік і оподаткування

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і тестів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____Ірина БУДНІЧЕНКО

Науковий керівник
Гайдучок Тетяна Станіславівна
кандидат економічних наук, доцент

Житомир – 2021

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Поліського національного університету

Рецензент: _____
(місце роботи, посада, підпис і прізвище та ініціали)

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

_____ допустити до захисту _____

Голова комісії _____ Тетяна ГАЙДУЧОК _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Висновок кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту за
результатами попереднього захисту:

_____ допустити до захисту _____

Протокол засідання кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та
аудиту № ____ від 05 грудня 2021 року

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Юлія МОРОЗ _____

(підпис)

«__» грудня 2021 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Студент(ка) БУДНІЧЕНКО Ірина Сергіївна захистив(ла) кваліфікаційну роботу
з оцінкою за шкалою _____ ECTS, сума балів _____ за
національною шкалою з оцінкою _____

Секретар ЕК _____
(підпис)

Ганна МАЙДУДА
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Будніченко І. С. Організація обліку і контролю наявності та руху продукції лісу. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 071 – облік і оподаткування. – Поліський національний університет Міністерства освіти і науки України, Житомир, 2021.

У роботі обґрунтовано теоретико-методичні основи наявності, руху й використання продукції лісу в сучасних умовах формування інформаційного забезпечення прийняття виважених рішень.

Досягнення поставленої мети сприяло розв'язанню таких задач, як узагальнення поглядів на поняття та економічну суть продукції лісу як об'єкта обліку і контролю; обґрунтування концептуальних основ організації обліку і контролю наявності та руху продукції лісу; з'ясування порядку визнання та оцінки продукції лісу, її відображення на рахунках бухгалтерського обліку, в облікових регістрах; розгляду процесу документування операції з наявності та руху продукції лісу; визначення особливостей внутрішнього контролю продукції лісу; розроблення інноваційного проекту побудови облікової системи і контролю операцій щодо продукції лісу в лісових підприємствах в умовах сучасних перетворень.

Ключові слова: бухгалтерський облік, контроль, продукція лісу, лісове господарство, управління.

ABSTRACT

Budnichenko I. S. Organization of accounting and control of the availability and movement of forest products. Manuscript.

Qualification work for a master's degree in specialty 071 – Accounting and Taxation. – Polissya National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Zhytomyr, 2021.

The theoretical and methodological bases of availability, movement and use of forest products in modern conditions of formation of information support of making well-considered decisions are substantiated in the qualification work.

Achieving this goal contributed to the solution of such tasks as generalization of views on the concept and economic essence of forest products as an object of accounting and control; substantiation of conceptual bases of organization of accounting and control of availability and movement of forest products; clarification of the procedure for recognition and evaluation of forest products, its reflection in the accounts, in the accounting registers; consideration of the process of documenting the operation on the availability and movement of forest products; determining the features of internal control of forest products; development of an innovative project for building an accounting system and control of operations on forest products in forest enterprises in the conditions of modern transformations.

Key words: accounting, control, forest products, forestry, management.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ПРОДУКЦІЇ ЛІСУ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ	9
1.1. Продукція лісу як об'єкт обліку і контролю	9
1.2. Організація обліку і контролю наявності та руху продукції лісу	12
1.3. Характеристика та аналіз господарської діяльності лісогосподарського підприємства	15
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК І КОНТРОЛЬ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ПРОДУКЦІЇ ЛІСУ	24
2.1. Завдання і роль системи обліку і контролю наявності і руху продукції лісу	24
2.2. Облік продукції лісу	25
2.3. Система та інструменти контролю продукції лісу	29
ВИСНОВКИ	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	35
ДОДАТКИ	39
Інноваційний проект з організації бухгалтерського обліку і контролю наявності та руху продукції лісу	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Підприємства лісової галузі наразі відіграють суттєву роль у формуванні соціально-економічних відносин країни. При цьому, ліси країни виступають національним надбанням, і за своїм призначенням виконують такі функції, як: захисну, санітарну, водоохоронну, відпочинку, охорони здоров'я, естетики тощо.

Проведення різного роду економічних реформ в країні останніми роками направлено на трансформацію всього господарського механізму. Найбільших змін зазнала система бухгалтерського обліку, аналізу й контролю. Одним з трудомістких об'єктів обліку є облік наявності та реалізації продукції лісу. Це пов'язано як з технологічними особливостями лісової галузі, так і з великою кількістю необхідної для його організації первинної документації, так і з тим, що вести бухгалтерський облік потрібно і в грошовому, і в кількісному виразі. При цьому такий облік ведеться не тільки в бухгалтерії підприємства, але й у матеріально-відповідальних осіб в місцях зберігання продукції лісу.

Аналіз досліджень. Значний внесок у розвиток теоретичних і практичних основ бухгалтерського обліку й контролю продукції лісу здійснили такі вчені, як: Гоцуляк В. Д., Котляревська Н. С., Мороз Ю. Ю., Гайдучок Т. С., Цаль-Цалко Ю. С., Ковбаса Т. А. Разом з тим залишаються невирішеними та нерегульованими багато питань щодо облікового забезпечення.

Віддаючи належне розробкам вчених-економістів, слід відмітити, що в питаннях обліку і контролю наявності та руху продукції лісу залишається значна кількість невирішених проблем, котрі потребують детального дослідження і вироблення конкретних пропозицій для практичної діяльності. Удосконалення концептуальних підходів до окресленої проблематики обумовили актуальність теми даного дослідження.

Постановка завдання. *Мета кваліфікаційної роботи* полягає в обґрунтуванні загальнотеоретичних та концептуальних основ та розробленні

практичних рекомендацій щодо обліково процесу і контролю наявності і руху продукції лісу.

Окреслена мета роботи обумовила постановку та розв'язання таких *завдань*:
узагальнити погляди на поняття та економічну суть продукції лісу як об'єкта обліку і контролю;

обґрунтувати концептуальні основи організації обліку і контролю наявності та руху продукції лісу;

з'ясувати порядок визнання та оцінки продукції лісу, її відображення на рахунках бухгалтерського обліку, в облікових регістрах;

розглянути первинні документи, якими оформлюються операції з наявності та руху продукції лісу;

визначити особливості внутрішнього контролю продукції лісу;

розробити інноваційний проект побудови облікової системи і контролю операцій щодо продукції лісу в лісових підприємствах в умовах сучасних перетворень.

Об'єктом дослідження є процес бухгалтерського обліку і контролю наявності та руху продукції лісу ДП «Ємільчинське лісове господарство» Житомирської області.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних та практичних аспектів бухгалтерського обліку продукції лісу підприємств лісової галузі.

Методи дослідження. При виконанні кваліфікаційної роботи були використані загальнонаукові та спеціальні методи економічного аналізу: вимірювання, спостереження, порівняння, абстрагування, деталізація, аналізу, синтезу, індукції, дедукції, формалізації, системного підходу, взаємопов'язаного вивчення господарських процесів, моделювання тощо.

Інформаційною базою дослідження є теорія наукового пізнання, законодавчі і нормативні акти України, праці вітчизняних та зарубіжних економістів щодо питань обліку і контролю наявності та руху продукції лісу, аналітична інформація про стан функціонування досліджуваного підприємства.

Практичне значення одержаних результатів спрямоване на розробку та надання рекомендацій щодо удосконалення обліку наявності та руху продукції лісу в умовах формування інформаційного забезпечення процесу управління підприємством. Застосування їх в практичній діяльності дозволить покращити якість отриманої облікової інформації, та, вдосконалити практику управління сортиментом продукції лісу.

РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ПРОДУКЦІЇ ЛІСУ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ

1.1. Продукція лісу як об'єкт обліку і контролю

Ліси відіграють суттєву роль у розвитку країни, і є стратегічним ресурсом національної економіки. Діяльність лісогосподарських підприємств спрямована на вирощування лісів, догляд за ними. Ефективне управління в зазначеній галузі визначається якістю і достовірністю інформаційного забезпечення, що формується в системі бухгалтерського обліку.

Як стверджують науковці [9], «продукція у лісовому господарстві з'являється на перетині природних та технологічних процесів, причому перші виступають базисом для других».

Важливу роль в такому процесі займають лісові ресурси – деревна, технічна, лікарська та інша лісова продукція, яка обслуговує потреби населення та виробництва та відтворюється в процесі створення лісових природних комплексів [2].

На думку, Дружинської Н. С. [10] лісові ресурси доцільно також розглядати як об'єкта бухгалтерського обліку, про що візуалізує рис. 1.1.

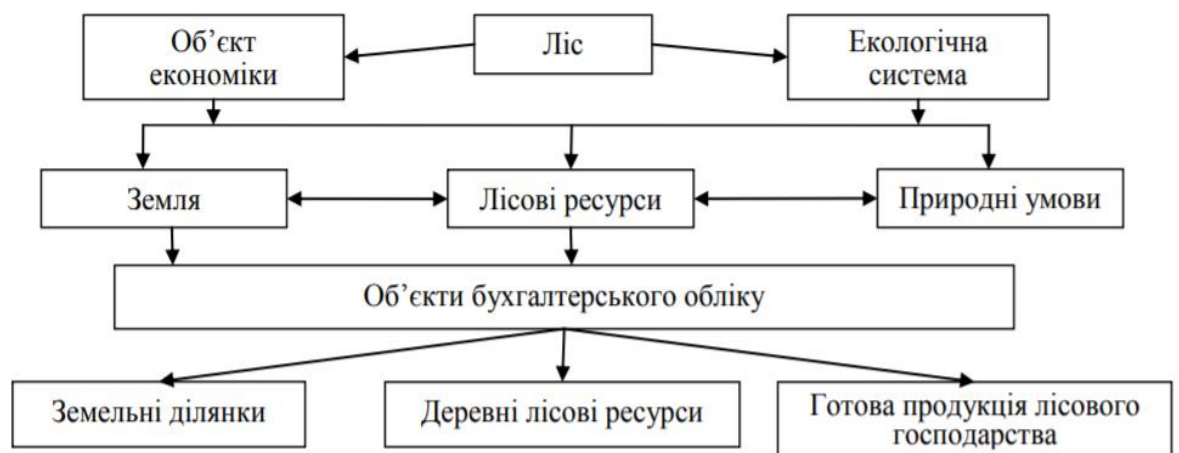

Рис. 1.1. Ідентифікація лісових ресурсів як об'єктів бухгалтерського обліку

[10]

Окрім того, для формування системи пооб'єктного обліку лісових ресурсів варто розглядати їх відповідність умовам визнання активів (рис. 1.2).

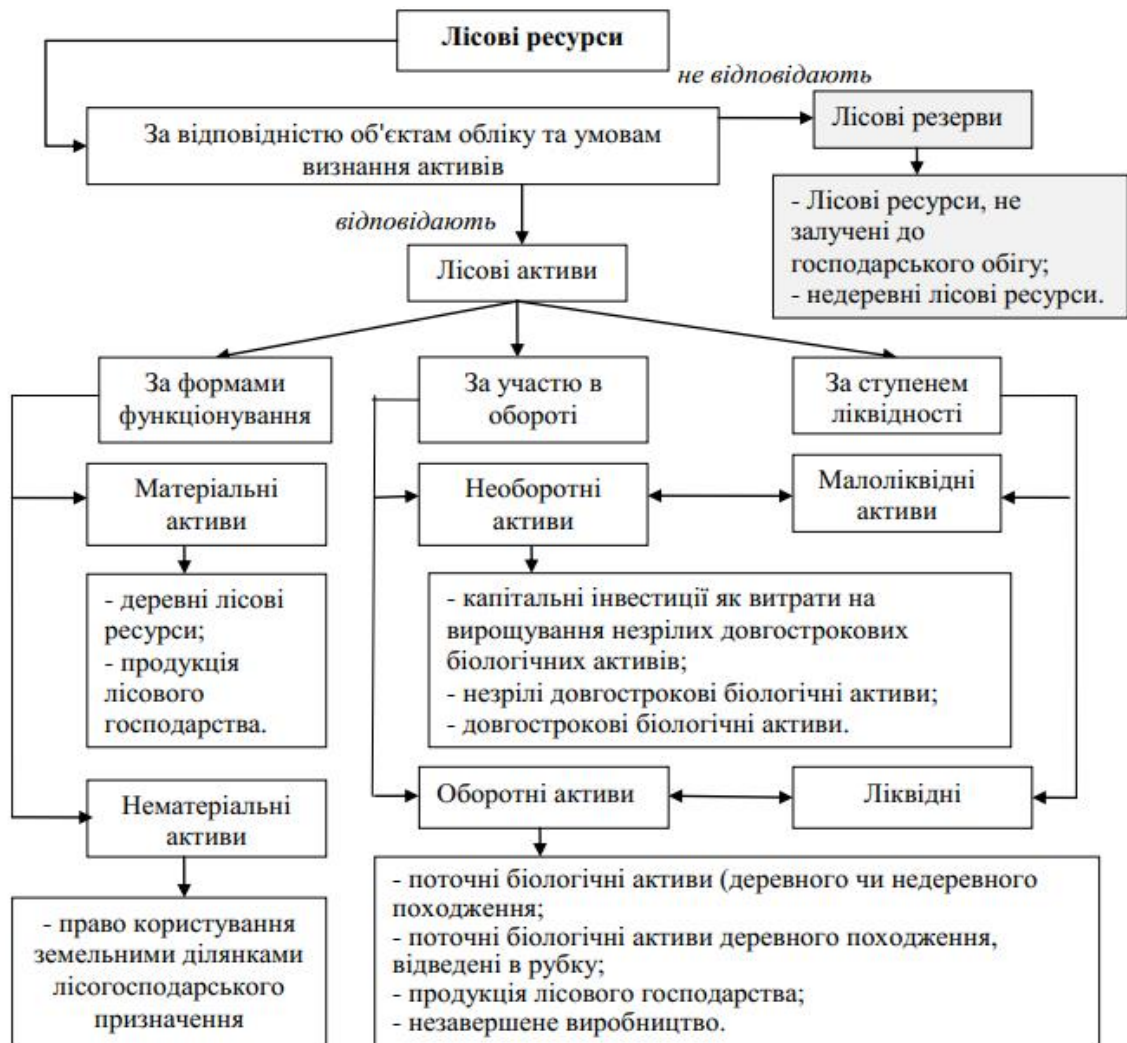

Рис. 1.2. Класифікація лісових ресурсів у рамках належності до активів лісового підприємства [10]

Таке групування виробничих активів лісопідприємств за цими ознаками покладене в основу здійснення їх оцінювання й ведення обліку.

Облік продукції лісу є однією з функцій адміністративно-технічного персоналу, зайнятого у виробництві, та апарату бухгалтерії, зокрема. Це пов'язано з оперативним обліком виконання бюджету випуску продукції, нарахуванням доходів працівникам, рухом деревини, знаходженням її на різних етапах виробництва, різноманітністю складів, забезпеченням збереженості та подальшої реалізації.

Готова продукція – це матеріальний результат виробничої діяльності кожного підприємства. Проте, держлісгоспи можуть також надавати послуги чи виконувати роботи для інших підприємств. Таким чином, продукція лісопідприємств складається із готової продукції, виконаних робіт та наданих послуг [14].

Продукція лісу, яка пройшла всі стадії переробки у складі таких сортиментів, як ділова деревина, деревина для технологічних потреб, товарні стовбури вважається товарною. Випуск товарної продукції за об'ємом та асортиментом – важливий показник роботи держлісгоспів [2].

Ковбаса Т. А. пропонує до продукції лісу віднести: деревину (хлисти, сортименти, хмиз, дрізки); столярні вироби та інші вироби з деревини; пиломатеріали (дошки, бруси, планка, рейка, штапик тощо); саджанці, гриби, живиця, сіно та інша сільськогосподарська продукція [15].

Розглянемо класифікацію продукції лісу (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Класифікація продукції лісу [7]

за породами□	за сортиментом□	за видами дров□
хвойні породи□	пиловочник хвойних твердолистяних і м'яколистяних порід□	твердолистяні□
твердолистяні□	кряжі залежно від порід і заказів □	соснові та вільхові□
м'яколистяні породи□	технологічна сировина□	м'яколистяні□

Випуск готових виробів, призначених для реалізації, є результатом лісогосподарського виробництва. Залежно від характеру та призначення виконуваних процесів виробництво лісогосподарського підприємства поділяється на: основне, допоміжне і невиробниче господарство [32].

Таким чином, облік продукції лісу можна розглядати як відокремлений об'єкт бухгалтерського обліку і контролю й залежить від технологічних особливостей заготівлі лісу та його переробки.

1.2. Організація обліку і контролю наявності та руху продукції лісу

Важливою передумовою ефективного функціонування лісогосподарств, отримання ними прибутку є належна організація бухгалтерського обліку продукції лісу [5]

При організації бухгалтерського обліку продукції лісу важливо враховувати технологічні особливості лісогосподарської галузі (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Технологічні особливості ведення лісового господарства та вплив їх на організацію бухгалтерського обліку

Особливості	Вплив на організацію бухгалтерського обліку
1. Земля – основний і незамінний засіб виробництва, єдине біологічне тіло здатне до біологічних трансформацій.	Бухгалтерський облік земель лісового фонду повинен вестися відповідно до умов П(с)БО № 30 «Біологічні активи».
2. Тривалий період формування готової продукції – лісосировини від моменту її створення до кінцевої реалізації.	Бухгалтерському обліку підлягає не тільки лісосировина – як готова продукція, але і лісонасадження – як лісові біологічні активи. Акцент повинен робитися на методичних підходах до оцінки активів і продукції.
3. Сезонність, нерівномірність у використанні техніки і робочого капіталу протягом операційного циклу.	Визначення фактичної собівартості проводиться щомісяця, шляхом нагромадження в обліку витрат виробництва.
4. Невідповідність у часі процесів витрат матеріальних ресурсів і одержання готової продукції.	Щоквартальна переоцінка біологічних активів та розподіл витрат, пов'язаних із біологічними трансформаціями.
5. Процес доведення лісонасаджень до стану біологічної стиглості (придатного для одержання лісопродукції визначеної якості) відбувається під дією біологічних законів відтворення. Господарське управління цими процесами зводиться до оптимізації умов реалізації біологічних трансформацій.	Тривалість виробничого циклу визначає необхідність ведення обліку витрат не лише за групами біологічних активів чи видами лісопродукції, але і за окремими технологічними процесами.
6. Лісогосподарські підприємства відтворюють власними можливостями провідну частку засобів виробництва.	Витрати основної діяльності обліковуються як капітальні інвестиції, оскільки вони відносяться на вартість довгострокових біологічних активів.
7. Розгалуженість організаційної структури лісогосподарських підприємств.	Первинний облік витрат і виходу продукції ведеться за центрами відповідальності (цехи, дільниці, склади) з наступною акумуляцією та відображенням у звітних формах центральної бухгалтерії підприємства.
8. Наявність різних форм фінансування витрат.	Необхідність паралельного відображення в обліку витрат, що фінансуються за рахунок бюджетних надходжень та витрат, які погашаються за рахунок власних обігових коштів.

Адаптовано [15]

Основні завдання організації бухгалтерського обліку продукції лісу визначаються такі [18]:

- 1) забезпечення належної організації складського обліку продукції лісу;

- 2) належна організація своєчасного документування господарських операцій, пов'язаних з наявністю та рухом продукції лісу;
- 3) формування достовірної інформації про фінансові результати загалом та в розрізі видів продукції лісу;
- 4) відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій, пов'язаних із виробництвом, рухом та реалізацією продукції лісу;
- 5) обліково-аналітичне забезпечення контрольних процедур;
- 6) забезпечення управлінського процесу своєчасною та достовірною інформацією про продукцію лісу з ідентифікацією її видів;
- 7) забезпечення правильності та об'єктивності визначення оцінки продукції лісу;
- 8) проведення інвентаризації продукції лісу;
- 9) калькулювання собівартості продукції лісу;
- 10) відображення інформації про продукцію лісу у звітності підприємства [18].

Останніми роками у лісогосподарських підприємствах активно діє електронний облік заготовленої деревини (система фіксації та оформлення руху продукції лісу із використанням засобів автоматизації із занесенням та передачею інформації покладного обліку за допомогою інформаційних технологій для подальшого використання у системі обліку) [4].

Система електронного обліку деревини допомагає оперативно володіти інформацією про залишки лісопродукції на кожній лісосіці в розрізі порід та сортиментів. Разом з тим, електронний облік деревини, дозволяє приймати управлінські рішення стосовно напрямків реалізації та вивезення продукції та ін. [11].

Переваги електронного обліку деревини ілюструє рис. 1.3.

Рис. 1.3. Переваги електронного обліку деревини [11]

При організації електронного обліку деревини, відповідальні особи (бригадири) оснащуються [37]:

✓	КПК (кишеньковим персональним комп'ютером) чи мобільним телефоном, на яких встановлене спеціальне програмне забезпечення; ☐
✓	спеціальними молотками для маркування колод; ☐
✓	касовими термострічками; ☐
✓	мобільним принтером; бирками для маркування; ☐
✓	контейнерами для бирок; ☐
✓	автоматичними подавачами бирок ☐

Правильно організований облік продукції лісу відповідно до основних завдань, з врахуванням технологічних особливостей функціонування підприємств лісової галузі надасть змогу забезпечити ефективний контроль за наявністю, рухом та реалізацією продукції лісу, визначення фінансових результатів діяльності лісництв та підприємств загалом, для прийняття управлінських рішень щодо їх покращення [31].

1.3. Характеристика та аналіз господарської діяльності лісогосподарського підприємства

Об'єктом написання кваліфікаційної роботи виступає ДП «Ємільчинське лісове господарство» – підприємство, яке займається веденням лісового господарства, охороною лісів тощо.

Підприємство, згідно КВЕД має право займатися такими видами діяльності (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Види діяльності підприємства за КВЕД

Код КВЕД□	Назва□
02.01.1□	Лісництво та лісозаготівля□
02.02.0□	Надання послуг у лісовому господарстві□
20.10.0□	Лісопильне та стругальне виробництво; просочування деревини□
51.53.1□	Оптова торгівля деревини□
60.23.0□	Діяльність нерегулярного пасажирського транспорту □
60.24.0□	Діяльність автомобільного вантажного транспорту□

Організаційна структура управління підприємства наведена на рис. 1.4.

Організаційна структура підприємства є лінійно-функціональною, тобто між її елементами існують як горизонтальні, так і вертикальні взаємодії. Загальну структуру ДП «Ємільчинське лісове господарство» утворює сукупність всіх виробничих, невиробничих і управлінських підрозділів підприємства. Необхідно зазначити, що виробничі підрозділи розміщені таким чином, щоб забезпечити ефективні взаємозв'язки між підрозділами.

Розглянувши структуру управління ДП «Ємільчинське лісове господарство», можна відмітити, що дана структура є ефективною і збалансованою для здійснення господарської діяльності.

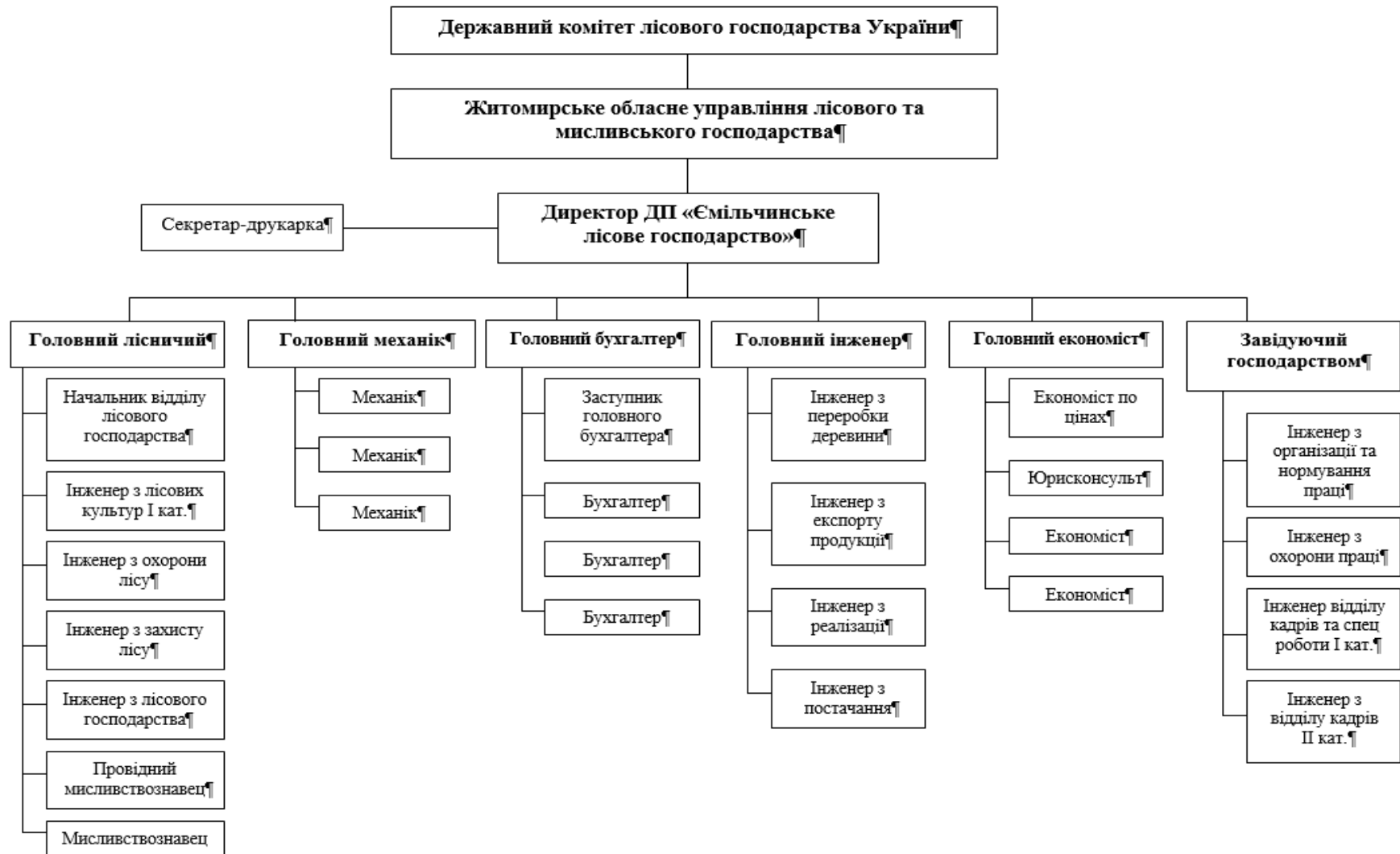

Рис. 1.4. Організаційна структура управління ДП «Смільчинське лісове господарство»

Проведемо економічний аналіз діяльності підприємства, що дозволить проаналізувати виробничий та фінансовий стан ДП «Ємільчинське лісове господарство». Динаміка активів ДП «Ємільчинське лісове господарство» за 2018-2020 роки наведена в табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Динаміка активів ДП «Ємільчинське лісове господарство»
за 2018-2020 роки

Показники	Роки			Відхилення 2020 р. від			
	2018	2019	2020	2018 р.		2019 р.	
				(+,-) тис. грн.	%	(+,-) тис. грн.	%
Нематеріальні активи	10	5	0	-10	-100,0	-5	-100,0
Незавершені капітальні інвестиції	110	212	243	133	120,9	31	14,6
Основні засоби	29585	30872	29311	-274	-0,9	-1561	-5,1
Необоротні активи	29705	31089,0	29554	-151	-0,5	-1535	-4,9
Запаси	11101	7258	6513	-4588	-41,3	-745	-10,2
Дебіторська заборгованість за товари і послуги	2185	6735	6028	3843	175,9	-707	-10,5
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	1053	958	995	-58	-5,5	37	3,9
Дебіторська заборгованість з бюджетом	5	119	0	-5	-100,0	-119	-100,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	243	376	271	28	11,5	-105	-27,9
Гроші та їх еквіваленти	3903	310	554	-3349	-85,8	244	78,7
Інші оборотні активи	682	844	520	-162	-23,7	-324	-38,4
Оборотні активи	19172	16600	14881	-4291	-22,4	-1719	-10,4
Активи	48877	47689	44435	-4442	-9,1	-3254	-6,8

Аналіз основних показників економічного потенціалу ДП «Ємільчинське лісове господарство» дав наступні результати. Загальна сума активів в 2020 році зменшилась порівняно з 2018 роком на 4442 тис. грн. (9,1 %), а в порівнянні з 2019 роком зменшення склало 3254 тис. грн. (6,8 %) та дорівнювала 44435 тис. грн.

Це відбулось внаслідок зменшення необоротних активів за останні три роки на 151 тис. грн. (0,5 %), а порівняно з 2019 роком необоротні активи зменшились на 1535 тис. грн. (4,9 %). У складі необоротних активів найбільшого зменшення зазнала сума основних засобів. Вона скоротилась протягом 2018-2020 рр. на 274 тис. грн. (0,9 %), а протягом останніх двох років, що аналізуються, падіння склало

1561 тис. грн. (5,1%). Також за період, що аналізується, зменшилась сума нематеріальних активів на 10 тис. грн. (100,0%). В той же час в складі необоротних активів протягом 2018-2020 років зростає вартість незавершених капітальних інвестицій на 133 тис. грн. (120,9 %).

Аналіз стану оборотних активів підприємства показав, що їх сума за 2018-2020 роки скоротилась на 4291 тис. грн. (22,4 %), а протягом 2019-2020 років зменшення склало 1719 тис. грн. (10,4 %). Ці зміни в оборотних активах сталися завдяки скороченню вартості запасів. Вона скоротилась протягом 2018-2020 років на 4588 тис. грн. (41,3%), а протягом останніх двох років, що аналізуються, падіння склало 745 тис. грн. (10,3 %). Таку ж тенденцію до зменшення обсягу як і вся сума оборотних активів мали: дебіторська заборгованість за виданими авансами на 58 тис. грн. (5,5%), дебіторська заборгованість з бюджетом на 5 тис. грн. (100,0 %), гроші та їх еквіваленти на 3349 тис. грн. (85,8 %). В той же час в складі оборотних активів зростає вартість дебіторської заборгованості за товари і послуги на 3843 тис. грн. (175,9 %), іншої поточної дебіторської заборгованості на 28 тис. грн. (11,5 %).

Динаміка активів ДП «Ємільчинське лісове господарство» за 2018-2020 роки наведена рис. 1.5.

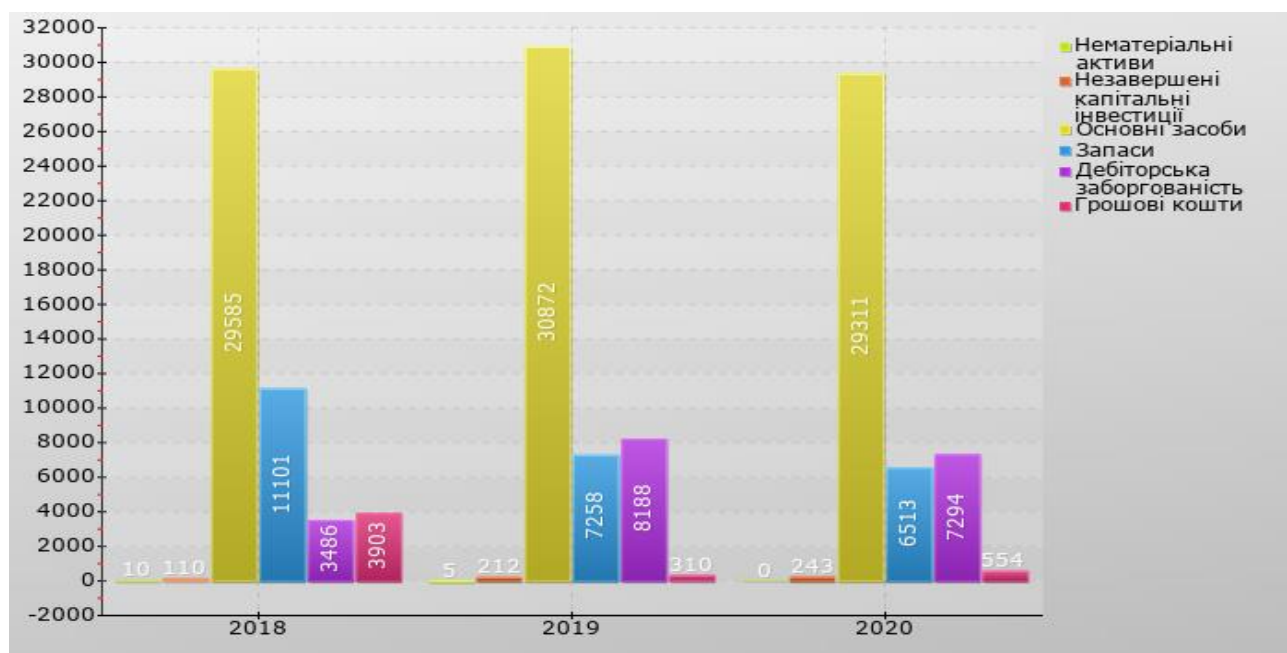

Рис. 1.5. Динаміка активів ДП «Ємільчинське лісове господарство» за 2018-2020 роки

На наступному етапі аналізу балансу ДП «Ємільчинське лісове господарство» здійснено оцінку показників пасиву за допомогою табл. 1.5.

Таблиця 1.5

Динаміка пасивів ДП «Ємільчинське лісове господарство»

за 2018-2020 роки

Показники	Роки			Відхилення 2020 р. від			
	2018	2019	2020	2018 р.		2019 р.	
				(+,-) тис. грн.	%	(+,-) тис. грн.	%
Зареєстрований капітал	6866	6866	6866	0	0,0	0	0
Капітал у дооцінках	1237	1237	1237	0	0,0	0	0
Додатковий капітал	26614	23449	18915	-7699	-28,9	-4534	-19,3
Нерозподілений прибуток	1262	52	151	-1111	-88,0	99	190,4
Власний капітал	35979	31604	27169	-8810	-24,5	-4435	-14,0
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2377	6914	6131	3754	157,9	-783	-11,3
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	4026	2816	6264	2238	55,6	3448	-122,4
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	886	887	895	9	1,0	8	0,9
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	2886	3457	3181	295	10,2	-276	8,0
Доходи майбутніх періодів	392	226	60	-332	-84,7	-166	-73,4
Інші поточні зобов'язання	2331	1785	735	-1596	-68,5	-1050	-58,8
Поточні зобов'язання	12898	16085	17266	4368	-33,9	1181	-7,3
Пасив	48877	47689	44435	-4442	-9,1	-3254	-6,8

За результатами аналізу показників джерел фінансування ресурсів, вся сума пасивів в 2020 році дорівнювала 44435 тис. грн. Вона зменшилась при порівнянні з 2018 роком на 4442 тис. грн. (9,1 %), а якщо порівнювати з 2019 роком зменшення склало 3254 тис. грн. (6,8 %).

Така динаміка відбулась завдяки зменшенню власного капіталу за останні три роки на 8810 тис. грн. (24,5 %), а порівняно з 2019 роком власний капітал зменшився на 4435 тис. грн. (14,3 %). Серед власного капіталу найбільше зменшення мала вартість додаткового капіталу. Цей показник скоротився за

аналізований період на 7699 тис. грн. (28,9 %), а за останні два роки, які оцінюються, зменшення склало 4534 тис. грн. (19,3 %). Так само за роки, які аналізуються, зазнала зменшення сума нерозподіленого прибутку на 1111 тис. грн. (88,0 %).

На зміну загальної суми пасивів також вплинуло зростання об'єму поточних зобов'язань та забезпечень. Їх вартість дорівнювала в 2020 році – 17266 тис. грн. і протягом аналізованого періоду підвищилась на 4368 тис. грн., що склало 33,9 % та на 1181 тис. грн. (7,3 %) за два останні роки. На зміні цього показника максимально позначився приріст інших поточних зобов'язань. За 2018-2020 роки він склав 1596 тис. грн. (68,5 %) та 1050 тис. грн. (58,8 %), порівнюючи 2019-2020 роки. При цьому протилежної тенденції до приросту мали показники: поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги – на 3754 тис. грн. (157,9 %), поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом – на 2238 тис. грн. (55,6 %), поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування – на 9 тис. грн. (1,0 %), поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці – на 295 тис. грн. (10,2 %).

Наочно динаміка пасивів ДП «Смільчинське лісове господарство» за 2018-2020 роки представлена на рис. 1.6.

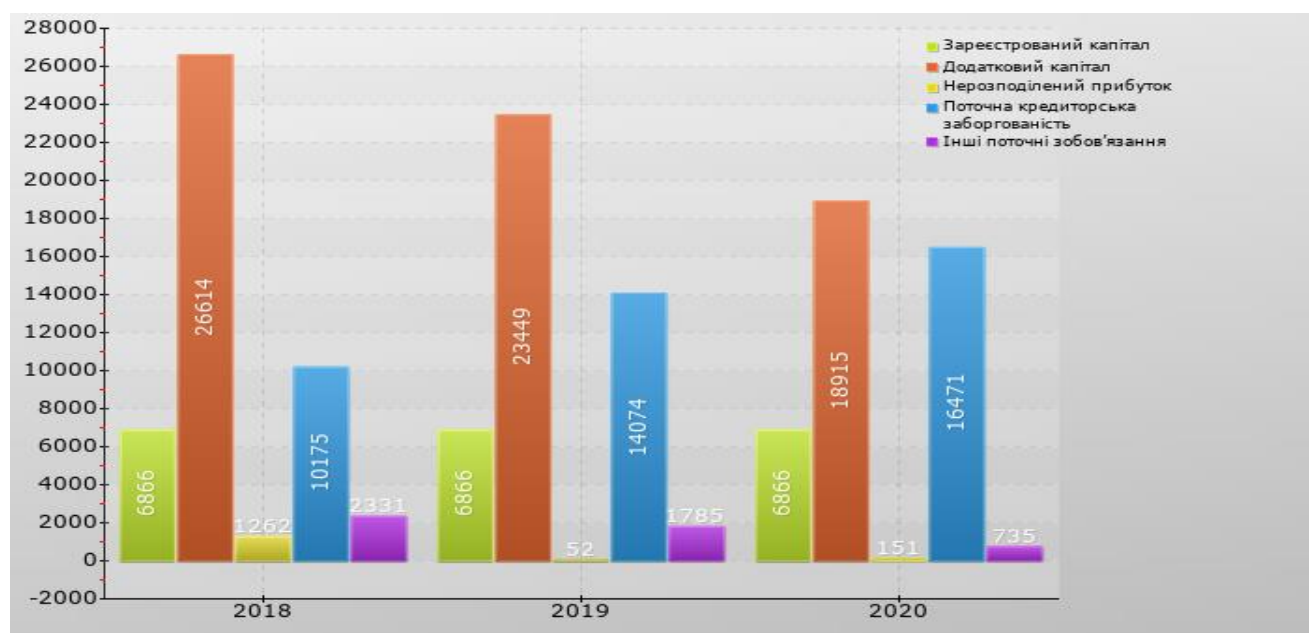

Рис. 1.6. Динаміка пасивів ДП «Смільчинське лісове господарство» за 2018-2020 роки

Динаміка фінансових результатів ДП «Єсмільчинське лісове господарство» за 2018-2020 роки наведена в табл. 1.6.

Таблиця 1.6

Динаміка фінансових результатів ДП «Єсмільчинське лісове господарство» за 2018-2020 роки

Показники	Роки			Відхилення 2020 р. від			
	2018	2019	2020	2018 р.		2019 р.	
				(+,-) тис. грн.	%	(+,-) тис. грн.	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	190026	167476.0	1482020	-41824	-22,0	-19274	-11,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	148646	136683.0	120113	-28533	-19,2	-16570	-12,1
Валовий прибуток (збиток)	41380	30793.0	28089	-13291	-32,1	-2704	-8,8
Інші операційні доходи	3504	621.0	868	-2636	-75,2	247	39,8
Адміністративні витрати	6992	6190.0	5478	-1514	-21,6	-712	-11,5
Витрати на збут	29551	19849.0	20510	-9041	-30,6	661	3,3
Інші операційні витрати	6496	3313.0	2275	-4221	-65,0	-1038	-31,3
Фінансовий результат від операційної діяльності	1845	2062	694	-1151	-62,4	-1368	-66,3
Інші фінансові доходи	160	143	0	-160	-100,0	-143	-100,0
Фінансовий результат до оподаткування	2005	2205	694	-1311	-65,4	-1511	-68,5
Витрати з податку на прибуток	380	463	200	-180	-47,4	-263	-56,8
Чистий прибуток (збиток)	1625	1742	494	-1131	-69,6	-1248	-71,6

За результатами аналізу фінансових результатів діяльності підприємства можна зробити наступні висновки. Чистий дохід від реалізації продукції в 2020 році склав 148202 тис. грн., що на 41824 тис. грн. менше порівняно з 2018 роком і на 19274 тис. грн. менше ніж в 2019 році. В той же час собівартість реалізованої продукції скоротилась за останні три роки на 28533 тис. грн. і дорівнювала 120113 тис. грн. Впродовж 2019-2020 років падіння цього показника склало 16570 тис. грн. Це призвело до отримання в 2020 році валового прибутку в сумі 28089 тис. грн., що на 13291 тис. грн. (32,1 %) менше за валовий фінансовий результат

ДП «Ємільчинське лісове господарство» в 2018 році. А за останні два роки валовий прибуток понизився на 2704 тис. грн. (8,8 %).

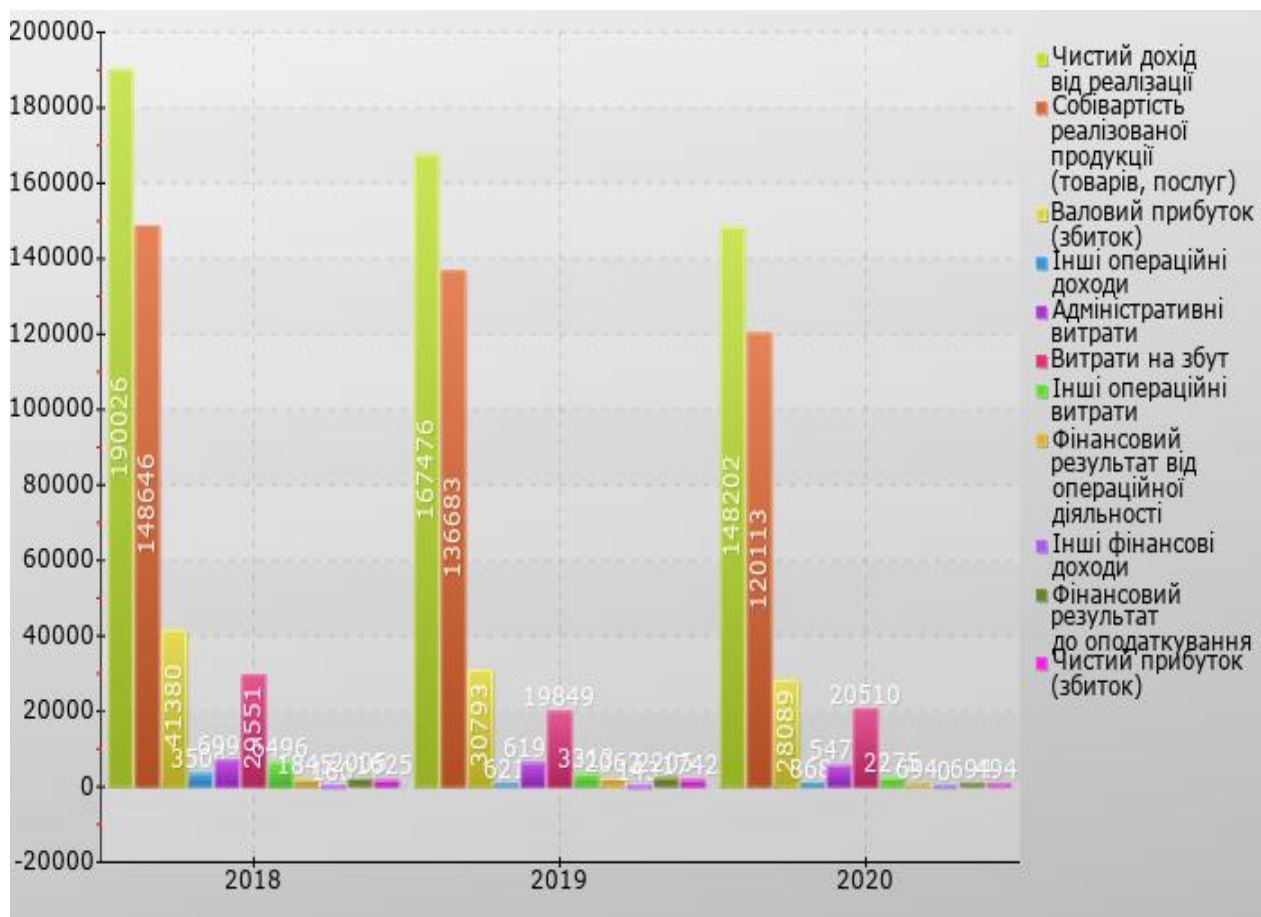
В 2020 році за результатами операційної діяльності ДП «Ємільчинське лісове господарство» мало прибуток у розмірі 694 тис. грн. При порівнянні його з показником 2018 року виявляється погіршення операційного фінансового результату на 1151 тис. грн. (62,4 %), а порівнюючи з 2019 роком – скорочення було на рівні -1368 тис. грн. (66,3 %). На зміну фінансового результату від операційної діяльності найбільше вплинуло зменшення суми інших операційних доходів. Вона скоротилась протягом 2018-2020 років на 2636 тис. грн. (75,2 %), а за останні два роки, що аналізуються, ріст склав 247 тис. грн. (39,8 %). Також за період, що аналізується, зменшилась сума адміністративних витрат на 1514 тис. грн. (21,5 %), витрат на збут на 9041 тис. грн. (30,6 %), інших операційних витрат на 4221 тис. грн. (65,0%).

Фінансовим результатом до оподаткування ДП «Ємільчинське лісове господарство» в 2020 був прибуток на суму 694 тис. грн. За останні три роки він понизився на 1311 тис. грн. (65,4 %), а за 2019-2020 роки – впав на 1511 тис. грн. (68,5 %). Найбільший вплив на цей показник мало зменшення суми інших фінансових доходів. Вона скоротилась протягом 2018-2020 років на 160 тис. грн. (100,0 %), а за останні два роки, що аналізуються, падіння склало 143 тис. грн. (100,0 %).

Виплати податку на прибуток зменшили суму чистого прибутку ДП «Ємільчинське лісове господарство» в 2020 році до 494,0 тис. грн. Це на 1131 тис. грн. (69,6 %) менше, ніж в 2018 році та на 1248 тис. грн. (71,6 %) менше, ніж в 2019 році.

Таким чином, фінансові результати діяльності ДП «Ємільчинське лісове господарство» протягом 2018-2020 років можна оцінити наступним чином. В 2020 році підприємство отримало чистий прибуток. Хоча протягом періоду, який аналізується, він скорочується.

Наочно динаміка фінансових результатів за 2018-2020 роки представлена на рис. 1.7.

Рис. 1.7. Динаміка фінансових результатів ДП «Смільчинське лісове господарство» за 2018-2020 роки

Проведений аналіз показав, що досліджуване підприємство за аналізований період показало позитивні результати. Це свідчить про ефективне ведення господарства і створення ефективної системи управління суб'єктом господарювання.

РОЗДІЛ 2. ОБЛІК І КОНТРОЛЬ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ПРОДУКЦІЇ ЛІСУ

2.1. Завдання і роль системи обліку і контролю наявності і руху продукції лісу

Бухгалтерський облік виступає однією з інформаційних систем, яка своєю чергою виявляє і відображає всі факти господарської діяльності підприємства, узагальнює показники економічної діяльності. При цьому роль обліку в забезпеченні управління підприємством в сучасних умовах є особливо важливою [38].

Основними завданнями обліку продукції лісу є [6]:

- своєчасне, якісне та достовірне відображення руху продукції лісу на всіх етапах;
- одержання відомостей про залишки продукції лісу;
- контроль за роботою матеріально-відповідальних осіб;
- контроль за зберіганням і використанням продукції лісу;
- облік та контроль за оплатою покупцями відвантаженої їм продукції лісу;
- вжиття заходів щодо попередження нестач, крадіжок і незаконного витрачання продукції лісу;
- проведення планових і раптових інвентаризацій продукції лісу на місцях зберігання для звірки фактичної наявності з даними обліку і своєчасного відображення в бухгалтерському обліку наслідків проведених інвентаризацій [6].

В лісовому господарстві серед проблемних питань правозастосування займають незаконні лісозаготівлі (торгівля, транспортування і переробка деревини невідомого походження). Досвід вказує на те, що протидія негативним явищам можлива там, де налагоджений контроль за лісокористуванням; здійснюється ідентифікація походження деревини; здійснюється контроль процесу реалізації лісоматеріалами і переробки деревини тощо [19].

2.2. Облік продукції лісу

Облік продукції лісу розпочинається з приймання її безпосередньо на місцях виконання робіт.

Однією з умов організації обліку продукції лісу є своєчасне, якісне і достовірне документування операцій із продукцією лісу на всіх етапах виробництва і місцях зберігання.

На підприємствах Держкомлісгоспу України для первинного обліку продукції лісу застосовуються такі спеціалізовані форми [12] (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Спеціалізовані форми первинного обліку продукції лісу

№ форми	Найменування форми
ЛГ-1	Наряд-акт на виконання робіт
ЛГ-2	Журнал виконаних лісгосподарських робіт
ЛГ-3	Журнал інших виконаних робіт
ЛГ-4	Щоденник приймання робіт по заготівлі (вивезенню) лісопродукції
ЛГ-5	Щоденник приймання робіт по розкрязуванню деревних хлестів
ЛГ-6	Рапорт про рух лісопродукції
ЛГ-7	Акт на заготівлю осмолу та списання вибухових матеріалів
ЛГ-8	Акт приймання робіт по підсочці лісу
ЛГ-9	Реєстр товарно-транспортних накладних
ЛГ-10	Журнал надходження лісопродукції від вивозки
ЛГ-11	Книга обліку лісопродукції
ЛГ-12	Щоденник надходження сировини в цех переробки
ЛГ-13	Акт приймання давальницької деревини на розпилювання
ЛГ-14	Книга обліку давальницької деревини
ЛГ-15	Наряд-акт на переробку деревини
ЛГ-16	Змінний рапорт
ЛГ-17	Журнал показників по розпилюванню деревини та роботи лісопильних рам
ЛГ-18	Відомість обліку виготовленої продукції переробки деревини і витрат сировини
ЛГ-19	Акт на зміну якості продукції
ЛГ-20	Наряд на відпуск лісопродукції
ЛГ-21	Журнал реєстрації нарядів на відпуск лісопродукції
ЛГ-22	Специфікація-накладна на відправлення лісопродукції залізницею
ЛГ-23	Журнал реалізації (відпуску) лісопродукції
ЛГ-24	Реєстр використаної на власні потреби лісопродукції

Розробляючи план організації документування господарських операцій на ДП «Ємельчинське лісове господарство», складають перелік операцій, які

потрібно документувати, а вже далі – визначають, якими документами буде оформлюватися кожна операція.

При цьому, чільне місце займає правильно спланований документообіг. Розробка механізму управління документообігом є необхідною складовою організації бухгалтерського обліку й забезпечує: стабільність роботи бухгалтерської служби; чіткість руху та оперативність управлінських рішень; своєчасність прийняття управлінських рішень [34].

Основні етапи створення системи управління документообігом на ДП «Ємільчинське лісове господарство» відобразимо у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Етапи створення системи управління документообігу

№	Етапи
1	Розробка Положення про бухгалтерську службу
2	Розробка посадових Інструкцій працівників бухгалтерії
3	Створення графіку документообігу
4	Створення технології обробки облікової інформації
5	Розробка номенклатури справ в порядку поточного зберігання документів
6	Підготовка справ до тривалого зберігання

Аналітичний облік приймання та випуску продукції лісу ведеться на підставі прибуткових і видаткових документів. Дані аналітичного та синтетичного обліку продукції лісу повинні забезпечувати отримання інформації для складання управлінської бухгалтерської звітності. Побудова обліку продукції лісу можлива за різними сценаріями.

Проте, можливий й інший сценарій, коли продукція не передається на склад, а нагромаджується безпосередньо в цехах, звідки її відвантажують або передають покупцеві. Продукція, яка не має кількісних характеристик, і факт випуску продукції відображається в бухгалтерському обліку так (рис. 2.1).

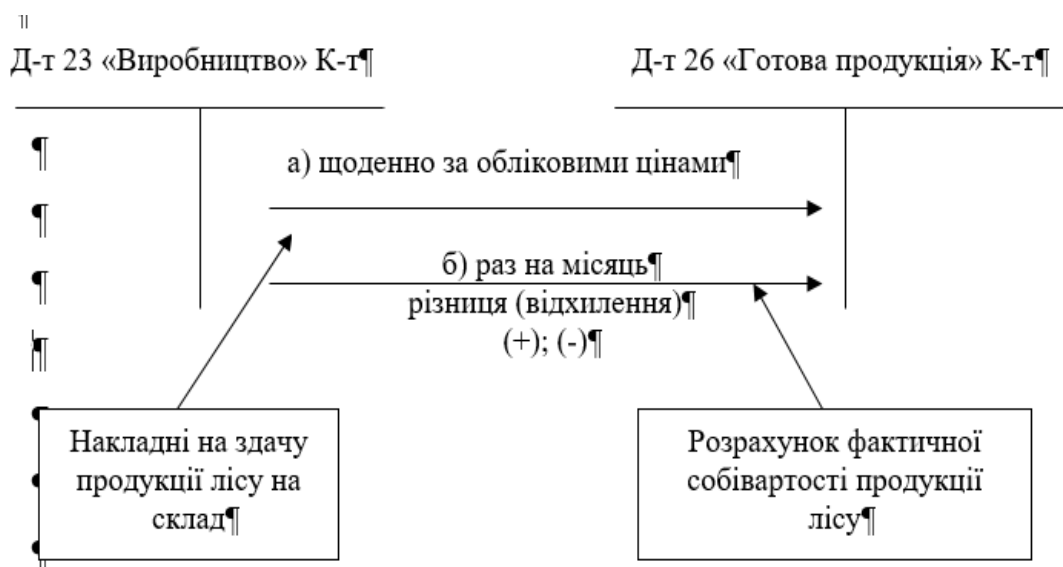

Рис. 2.1. Схема обліку продукції лісу, що передається на склад

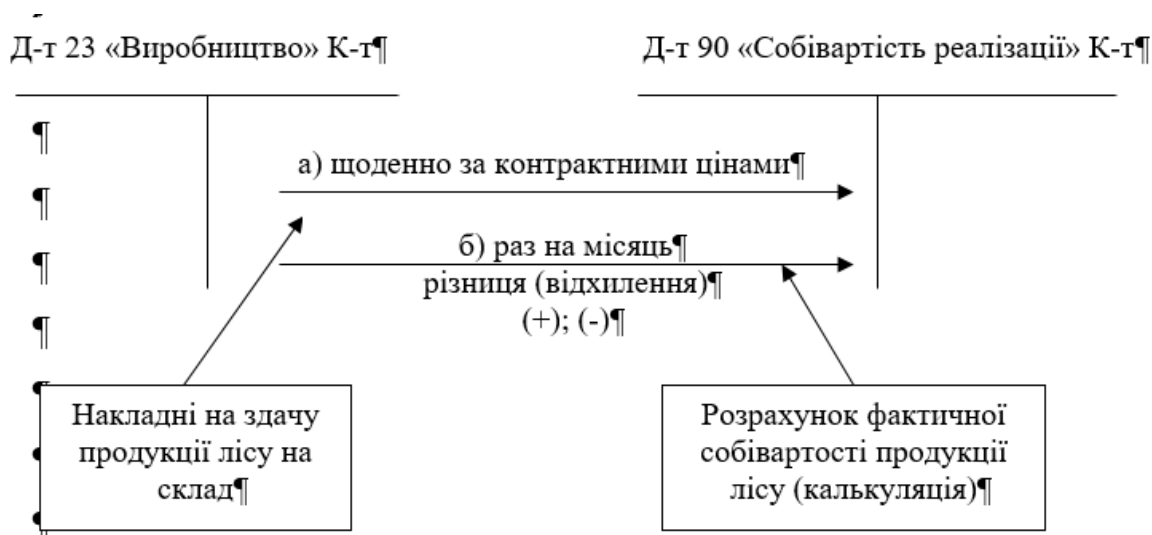

Рис. 2.2. Схема обліку продукції лісу, що не передається на склад

Господарські операції, пов'язанні з рухом продукції, відображається на рахунку 26 «Готова продукція» (табл. 2.3). Рахунок 26 «Готова продукція» призначений для узагальнення інформації про наявність та рух продукції лісу підприємства [13].

Характеристика рахунку 26 «Готова продукція»

Назва та шифр	Призначення рахунку	По дебету відображається	По кредиту відображається	Облікові реєстри	Місце в звітності
26 «Готова продукція»	Для узагальнення інформації про наявність та рух продукції лісу	Надходження продукції лісу	Сума відхилень фактичної виробничої собівартості продукції лісу	Журнал-ордер № 5	Баланс (ф. № 1) р. 1103

При відображенні продажу продукції лісу в обліку зазначаються дві її оцінки: оцінка, що прийнята підприємством згідно з Наказом про облікову політику, – первісна вартість (по дебету рахунку 901 «Собівартість реалізації готової продукції»), та оцінка, що визначається за домовленістю сторін (по кредиту рахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції») [13].

Відображення господарських операцій на рахунках обліку представимо в табл. 2.4.

Якщо продукція лісу повністю спрямовується для використання на підприємстві, то на рахунку 26 «Готова продукція» вона може не оприбутковуватися, а враховується на субрахунку 201 «Сировина і матеріали» або інших залежно від призначення цієї продукції [13].

Відображення собівартості реалізованої продукції здійснюється на активному рахунок 90 «Собівартість реалізації», який наприкінці звітного періоду списується в дебет рахунка 79 «Фінансові результати» [13].

Доходи від реалізації продукції відображаються на кредиті субрахунку 701 «Доходи від реалізації готової продукції». Для отримання фінансових результатів від реалізації продукції наприкінці звітного періоду одержане сальдо на рах. 70 «Доходи від реалізації» списуємо на активно-пасивний рахунок 79 «Фінансові результати» [13].

Таблиця 2.4

Основні господарські операції з обліку продукції лісу підприємств у 2021р.

№ з/п	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, тис. грн.
Попереднє відвантаження:				
1	Отримана продукція на склад	26	23	2500
2	Відвантажена продукція покупцю	361	701	1300
3	Відображено ПДВ до оплати до бюджету	701	641	260
4	Відображено прибуток від продажу	701	791	290
5	Списана собівартість продукції лісу	901	26	1400
6	Собівартість продукції списана на фінансовий результат	791	901	3400
7	Сплачена відвантажена продукція покупцем	311	361	2700
Реалізація при попередньому відвантаженні:				
1	Поступили гроші від покупця продукції	311	681	1400
2	Відображено ПДВ до оплати до бюджету	644	641	680
3	Відвантажена продукція покупцю	681	701	1240
4	Списано податкове зобов'язання	701	644	1200
5	Відображено дохід від реалізації	701	791	2300
6	Списана продукція за фактичною собівартістю	901	26	3500
7	Собівартість готової продукції списана фінансовий результат	791	901	3500
8	Відображено прибуток підприємства в порядку закриття рахунку № 79	441	791	2300

Після затвердження і прийняття звітів про рух продукції від лісництв бухгалтерія підприємства зводить ці звіти в додатку до журналів-ордерів №№ 5, 5-1 про рух лісопродукції [2].

2.3. Система та інструменти контролю продукції лісу

Контроль – одна з основних функцій системи управління підприємством та здійснюється на основі спостереження за поведінкою підприємства з метою забезпечення оптимального його функціонування.

Бутинець Т. А. в своїх працях відмічає, що створення ефективної системи внутрішнього контролю на підприємстві дозволить:

- забезпечити ефективне функціонування, максимальний розвиток підприємства в умовах конкуренції;
- зберегти і ефективно використовувати ресурси й потенціал підприємства;
- своєчасно виявляти та мінімізувати різні ризики в управлінні підприємством;
- сформувати адекватну систему інформаційного забезпечення всіх рівнів управління, що дозволяє своєчасно адаптувати функціонування підприємства до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі [1, с. 30].

Для підвищення ефективності внутрішнього контролю на лісогосподарських підприємствах, наведених в дослідженнях О. В. Шавурської, необхідним є впровадженням і створення підрозділу внутрішнього контролю, основним призначенням якого є попередження, оперативне виявлення та своєчасне припинення порушень і відхилень, що виникли в процесі здійснення господарської діяльності [36].

Про необхідність створення відділів внутрішнього контролю говорить Н. С. Котляревська, але об'єктами контролю вона вбачає лише заготовлену деревину (деревний хлист, ділову деревину за сортиментами), жердини, деревину дров'яну для технологічних потреб, дрова, хмиз [16, с. 86].

В. Д. Гоцуляк наголошує на застосуванні лісовими господарствами моделі внутрішнього економіко-екологічного аудиту, що передбачає три складові: лісівництво, промислове лісокористування та соціальне лісокористування [8].

За допомогою внутрішнього аудиту оцінюються стан лісового господарства та можливості підвищення економічної і екологічної ефективності його управління. Результати такого контролю дають змогу суттєво підвищити ефективність прийнятих рішень та запобігти в майбутньому невиправдані економічним та екологічним ризикам і втратам, встановлюється контроль за

організацією та функціонуванням системи бухгалтерського обліку та екологічного обліку [8].

Для усвідомлення внутрішнього контролю розглянемо його класифікацію (рис. 3.1).

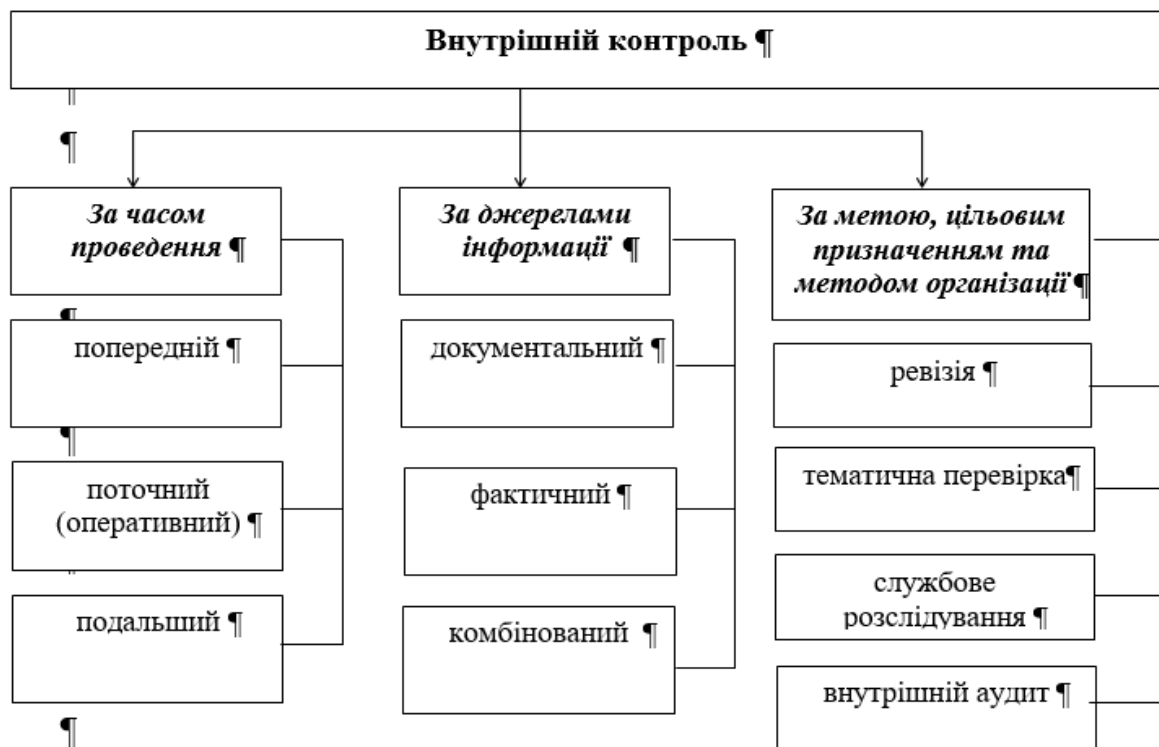

Рис. 3.1. Класифікація внутрішнього контролю [17]

Як функція управління внутрішній контроль залежно від часу проведення поділяється на попередній, поточний (оперативний) і подальший. Попередній контроль здійснюється попередньо до прийняття рішень і здійснення господарських операцій. Підготовчими роботами в лісгосподарствах перед проведенням лісозаготівельних робіт є розробка схеми лісосіки з нанесенням на них виробничих об'єктів, устаткування, доріг [35, с. 130].

Внутрішній контроль лісових господарств спрямований на вирішення питань, пов'язаних із заготівлею продукції лісу, а саме питань правильності відображення операцій в обліку, перевірки достовірності розкриття інформації в облікових регістрах та у формах фінансової звітності, здійснення контролю за формуванням собівартості заготовленої деревини, створення умов для виконання матеріально-відповідальними особами своїх обов'язків, забезпечення виконання норм лісозаготівель.

Таким чином, застосування методів контролю в практичній діяльності, забезпечить дієвий і ефективний засіб управління ним, сприятиме вирішенню практичних завдань щодо розвитку підприємства та покращення економічних показиків. Формування нової стратегії внутрішнього контролю на підприємствах лісового господарства стане запорукою їх ефективної діяльності та покращення стану лісового сектору національної економіки України загалом.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі зроблено теоретичне узагальнення і запропоновано розв'язання наукової задачі, що полягає в дослідженні й розробленні теоретико-методичних і практичних рекомендацій, спрямованих на удосконалення організації обліку і контролю наявності та руху продукції лісу лісогосподарських підприємств.

1. Доведено, що облік продукції лісу можна розглядати як відокремлений об'єкт бухгалтерського обліку і контролю і який залежить від технологічних особливостей заготівлі лісу та його переробки.

2. Сучасна діяльність лісової галузі потребує систематизованої та зрозумілої нормативно-законодавчої регламентації, що важливим кроком для забезпечення достовірного відображення інформації про рух продукції лісу в системі бухгалтерського обліку.

3. Вивчення ролі облікового забезпечення у формуванні фінансових ресурсів для управління рухом продукції лісу дає підстави вважати, що ефективне управління підприємства залежить передусім від якості одержаної інформації, джерелом якої є система бухгалтерського, управлінського та податкового обліку, внутрішньої та зовнішньої звітності, що забезпечують інформаційні потреби власника та працівників управлінської сфери суб'єктів господарювання.

4. Об'єктом дослідження є господарські операції щодо наявності і руху продукції лісу у ДП «Ємільчинське лісове господарство», основним видом діяльності якого є ведення лісового господарства. Проведений глибокий економічний аналіз фінансових результатів діяльності ДП «Ємільчинське лісове господарство» протягом 2018-2020 років показав, що у 2020 році підприємство отримало чистий прибуток. Хоча протягом періоду, який аналізується, він скорочується.

5. Основним джерелами надходження деревної сировини на підприємство являються є рубки головного користування. Заготовлена продукція лісу має такі

види: ділова деревина (сортименти); деревний хлист; деревина дров'яна для технологічних потреб; жердини; дрова; хворост; інші.

6. Внутрішній контроль лісових господарств спрямований на вирішення питань, пов'язаних із заготівлею продукції лісу, а саме питань правильності відображення операцій в обліку, перевірки достовірності розкриття інформації в облікових регістрах та у формах фінансової звітності, здійснення контролю за формуванням собівартості заготовленої деревини, забезпечення виконання бюджету лісозаготівель, виявлення фактів проведення незаконних рубок деревини.

7. SWOT-аналіз лісової галузі є важливим елементом для розробки сценаріїв розвитку лісового сектора національної економіки. Результати SWOT-аналізу дають підставу стверджувати про наявність значного потенціалу галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бутинець Т. А. Внутрішній контроль: елементи організації системи. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. 2008. № 1 (43). С. 28-32.
2. Бухгалтерський облік і аудит в управлінні лісогосподарським підприємством : підручник / Ю. С. Цаль-Цалко, Ю. Ю. Мороз, В. С. Ейсмонт, Т. С. Гайдучок, Н. І. Цегельник. Житомир : Рута, 2019. 372 с.
3. Гайдучок Т. С., Вітер С. А. Обліково-аналітичне забезпечення заготівлі та переробки екологічно чистої недеревної лісової продукції. *Органічне виробництво і продовольча безпека* : зб. доп. учасн. VI Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : О. О. Євенок, 2018. С. 434–439.
4. Гайдучок Т. С., Мостепанюк В. А. Електронний облік деревини – інноваційна модель управління лісовим господарством. *Таврійські наукові читання* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 лют. 2017 р. : у 2-х ч. Київ : Таврійський нац. ун-т ім. В. І. Вернадського, 2017. Ч. 2. С. 114–116.
5. Говда Г. А., Пусняк А. В. Особливості обліку лісопродукції та продукції побічного користування лісом. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/eko/28feb2018/17.pdf>
6. Головнич Н. Облік і контроль лісопродукції як складової оборотних активів лісогосподарства. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/9584/1/60-64.pdf>
7. Гордополов В. Ю., Гоцуляк В. Д., Несходовський І. С. Особливості обліку лісових біологічних активів та лісопродукції. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2015. № 4. С. 76-87
8. Гоцуляк В. Д. Концептуальні підходи до формування економіко-екологічного аудиту в системі управління підприємств лісового господарства. *Вісник ЖДТУ. Сер. Економічні науки*. 2010. № 3(53). С. 62–66.
9. Дружинська Н. С. Компоненти лісу як об'єкти бухгалтерського обліку. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/90.pdf>

10. Дружинська Н. С. Облік лісових ресурсів : дис. ... канд. екон. наук. : 08.00.09 / ННЦ «Інститут аграрної економіки. Київ, 2018. 25с.

11. Електронний облік деревини. URL: <https://sheplis.com.ua/naprjami/elektronnii-oblik-derevini.htm>

12. Інструкція з обліку продукції лісозаготівель, лісопиляння і деревообробки на підприємствах Державного комітету лісового господарства України : Наказ Держкомлісгоспу України від 19 грудня 2003 р. № 205. URL: http://galsillis.org.ua/material/2015/forkodeks_nakazvid1912003.pdf

13. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом М-ва фінансів України від 30 листоп. 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

14. Кисіль М. М., Колінько Н. І. Методологічні аспекти обліку готової продукції на підприємствах. *Збірник науково технічних праць Українського державного лісотехнічного університету*. 2012. Вип.14. С. 145–150.

15. Ковбаса Т. А. Облікове забезпечення заготівельної діяльності підприємств лісового господарства. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 12 (2). С. 164–168.

16. Котляревська Н. С. Ліс як об'єкт фінансово-господарського контролю. *Сталий розвиток економіки*. 2010. № 2. С. 84–89.

17. Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. Організація і методика аудиту. URL: http://pidruchniki.com/16400116/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/klasifikatsiya_vnutrishnog_o_kontrolyu.

18. Михайленко А. М., Гаркуша С. А., Михайленко А. Н. Облік готової продукції на підприємствах лісового господарства: особливості та ключові аспекти організації. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 25. С. 891-866.

19. Міжнародний досвід налагодження систем контролю руху і стеження за погодженням деревини. URL: <https://derevoobrobnyk.com/mizhnarodnyj-dosvid-nalagodzhennya-system-kontrolyu-ruhu-i-stezhennya-za-pohodzhenniam-derevyny/>

20. Мороз Ю. Ю., Гайдучок Т. С. Організація обліку на лісогосподарських підприємствах. *Баланс-Агро*. 2017. № 44-1 від 27 лист. 2017. С. 9–26

21. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ М-ва фінансів України від 07 лют. 2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

22. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : наказ М-ва фінансів України від 29 лист. 1999 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

23. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : наказ М-ва фінансів України від 20 жовт. 1999 № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>

24. План рахунків бухгалтерського обліку у визначеннях та схемах : навчально-наочний посібник / Ю. С. Цаль-Цалко, Ю. Ю. Мороз, Т. С. Гайдучок [та ін.] Житомир : Рута, 2019. 212 с.

25. Податковий кодекс України від 02 груд. 2010 р. № 2755 / Верх. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

26. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 груд. 2017 р. № 2258 / Верх. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

27. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 07 лип. 1999 р. № 996 / Верх. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

28. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності : наказ М-ва фінансів України від 28 берез. 2013 р. № 433. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>

29. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України : Наказ Міністерства фінансів України від 27 черв. 2013 р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>

30. Про інвентаризацію активів та зобов'язань: Положення від 02.09.2014р

№879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>

31. Слюсар І. О. Основні аспекти обліку готової продукції на підприємствах лісової галузі.

URL: http://www.rusnauka.com/10_DN_2012/Economics/7_106499.doc.htm

32. Суліменко Л. А., Киян А. В., Вітер С. А. Особливості обліку біологічних активів та продукції на підприємствах лісового господарства. *Молодий вчений*. 2017. №8(48). С. 474-480

33. Тимчасова інструкція з електронного обліку продукції лісозаготівель, лісопиляння і деревообробки на підприємствах Державного агентства лісових ресурсів України. URL: http://lespravo.org.ua/art/333-Timchasova_instrukciya_z_elektronnogo_obliku_erevini_2012_rik/.

34. Ткачук І. М. Організація та принципи документообігу. URL: http://www.rusnauka.com/SND/Economics/7_tkachuk%20i.m..doc.htm

35. Шавурська О. В. Інструментарій внутрішнього контролю на етапі лісозаготівлі. Вісн. ОНУ ім. І. І. Мечникова. 2014. Вип. 2/6, Т. 19. С. 129-134

36. Шавурська О. В. Лісові ресурси як об'єкт господарського контролю. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2013. Вип. 3/27. С. 385-394

37. Швець О. Електронний облік деревини в Україні. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/8336-elektronniy-oblk-derevini-v-ukran>

38. Яворов В. В. Роль облікової інформації в управлінні підприємством. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/rol-oblikovoi-informacii-v-upravlinni-pidpriemstvom.html>

ДОДАТКИ